

Çfarë konsiderohet ngacmim seksual?

Çfarëdo forme të sjelljes së padëshiruar verbale, jo verbale, apo fizike me natyrë seksuale, me qëllim apo pasojë prekjen apo shkeljen e dinjitetit të një personi, dhe për të krijuar një mjedis frikësues, armiqësor, degradues, poshtërues apo fyes, (neni 3 nën paragrafi 1.12 i LBGJ).

Sipas Ligjit Kundër Diskriminimit (neni 8), kryesi i veprës duhet të dëshmojë që nuk e ka kryer veprën. Ju nuk keni nevojë ta vërtetoni se ai e ka kryer veprën; barra e provës bie mbi kryesin e veprës. Është veprim ilegal për punëdhënësin të ju shkarkoj nga puna nëse ju raportoni ngacmim seksual.

A vlerësohet puna e papaguar e grave?

Puna e papaguar e femrave dhe meshkujve vlerësohet kontribut për zhvillimin e familjes dhe shoqërisë në rast kur ai/ajo:

- Kujdeset për mirëqenien e familjes
- Kujdeset për fëmijët
- Kujdeset për anëtarët e tjerë të familjes dhe merret me punët në bujqësi dhe ekonomi familjare dhe për këtë do të përfitojnë nga shërbimet në komunitet, politikat e punës dhe punësimit, s i dhe trajnimit profesional bazuar në legjislacionin në fuqi (neni 18 i LBGJ).

Unë jam diskriminuar në bazë të gjinisë, çfarë duhet të bëjë?

Nëse ju apo dikush i afërt i juaji konsideroni që jeni diskriminuar në bazë të gjinisë, më saktësisht parimi i trajtimit të barabartë nuk është zbatuar ndaj jush, ju menjëherë mund të inicioni procedura së bashku me provat që keni para organit administrativ apo Gjykatës Kompetente, gjithmonë në përputhje me dispozitat e Ligjit për Mbrojtje nga Diskriminimi. Shkelja e dispozitave të Ligjit për Barazi Gjinore në rastet kur përbëjnë vepër penale, dënohen sipas dispozitave të Kodit Penal të Republikës së Kosovës (neni 22 paragrafi 1 dhe 2 e LBGJ).

A ekzistojnë dënime për diskriminim gjinor? Sa janë të rënda dhe për kë aplikohen?

Neni 23 i Ligjit për Barazi Gjinore parashtron dënimet që duhet të paguhen nga individë apo institucione që diskriminojnë në baza gjinore. Më konkretisht, gjobë në shumë prej 300€ deri në 500€ do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit i cili ka kryer diskriminim në baza gjinore në sektorin publik ose privat, në sfera për kundërvajtje nga neni 2 paragrafi 1 i LBGJ.

Gjobë në shumë prej 500€ deri në 700€ do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit përgjegjës ose personit tjetër në personin juridik, organit me autorizime publike ose individit i cili në formë të profesionit të regjistruar kryen veprimtari të caktuar, dhe i cili në bazë gjinore do ta shkelë dinjitetin e personit të caktuar ose krijon mjedise, qasje ose praktikë kërcënuese, armiqësore, ofenduese apo shqetësuese nga neni 3 nën paragrafi 1.1,1.11,1.12 të LBGJ.

Ndërsa, gjobë në shumë prej 700€ deri në 900€ do t'i shqiptohet personit juridik për kundërvajtje nga neni 3 nën paragrafi 1.4 i LBGJ.

Gjobë në shumë prej 300€ deri në 500€ t'i shqiptohet për kundërvajtje personit përgjegjës në subjektet nga neni 5 nën paragrafi 1.8 i LBGJ nëse nuk grumbullojnë, evidentojnë dhe përpunojnë të dhëna statistikore të ndara në bazë gjinore dhe nuk i dorëzojnë në Agjencinë për Statistika të Kosovës.

Kjo fletushkë u përgatit në bashkëpunim me RRGJK

LIGJI PËR BARAZI GJINORE GARANTON TË DREJTAT E BARABARTA PËR GRATË DHE BURRAT NË KOSOVË

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Zyra e Kryeministrit / Office of the Prime Minister / Ured Premijera
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA/
AGENCY OF GENDER EQUALITY

Ligji për Barazi Gjinore garanton, mbron dhe promovon barazinë midis gjinive, si vlerë themelore për zhvillimin demokratik të shoqërisë, siguron mundësi dhe trajtim të barabartë të femrave dhe meshkujve, në sferën publike dhe private të jetës shoqërore, duke përfshirë jetën politike, punësimin, arsimin, shëndetësinë, ekonominë, përfitimet shoqërore, sportin, kulturën dhe sferat tjera .

Çka është barazia gjinore?

Barazia gjinore është ushtrimi i plotë dhe i barabartë, i femrave dhe meshkujve, i të drejtave të njeriut. Është mos prania e diskriminimit në bazë gjinore në mundësitë, ndarjen e burimeve apo përfitimeve si dhe qasjen në shërbime (neni 3 nën paragrafi 1.1 i LBGJ).

Çka është Integrimi Gjinor?

Që gratë dhe burrat të kenë të drejta dhe mundësi të barabarta perspektiva gjinore duhet të përfshihet në çdo fazë të procesit, të planifikimit, miratimit, zbatimit, dhe vlerësimit të legjislacionit e politikave ose programeve dhe buxheteve në të gjitha sferat politike, ekonomike dhe shoqërore (neni 3 nën paragrafi 1.16 i LBGJ).

Kush është përgjegjës për Integrimin gjinor?

Të gjitha institucionet e Republikës së Kosovës të gjitha niveleve të pushtetit ligjvënës, ekzekutiv, gjyqësor dhe institucionet tjera publike janë përgjegjëse për përfshirjen e integritit gjinor në të gjitha politikatat, dokumentet dhe legjislacion.

Kur arrihet përfaqësimi i barabartë gjinor?

Përfaqësimi i barabartë gjinor në të gjitha organet legjislative, ekzekutive, gjyqësore dhe institucionet e tjera publike arrihet kur sigurohet përfaqësim minimal prej 50% për secilën gjini, përfshirë edhe

organet e tyre drejtuese dhe vendimmarrëse (neni 6 paragrafi 8 i LBGJ).

Si mund të arrijmë barazi të plotë të përqindjes së grave dhe burrave në të gjitha nivelet vendimmarrëse të institucioneve? Nuk ka mundësi që thjeshtë të largojmë punëtorë nga puna?

Ligji për Barazi Gjinore nuk kërkon nga institucionet të largojnë nga puna punëtorët e tyre në mënyrë që të arrijnë barazi gjinore. Ky ligj u bën thirrje institucioneve që të ndërmarrin masa të veçanta të përkohshme me qëllim të përshpejtimit të realizimit të barazisë faktike midis femrave dhe meshkujve në ato fusha ku ekzistojnë pabarazi (neni 6 i LBGJ).

Çka janë masat e veçanta?

Janë masa të përkohshme, të cilat kanë për qëllim garantimin e të drejtave të barabarta gjinore dhe promovimin e barazisë gjinore në fushat specifike të jetës shoqërore.

Masat e veçanta mund të përfshijnë :

- Kuotën për të arritur përfaqësimin e barabartë të grave dhe burrave
- Programe për të ndihmuar dhe mbështetur rritjen e pjesëmarrjes së gjinisë më pak të përfaqësuar në vendimmarrje dhe jetën publike
- Fuqizimin ekonomik dhe hapat për të përmirësuar pozitën e grave apo burrave në fushën e punës, në arsim, në shëndetësi, kulturë dhe shpërndarjen dhe/ose rishpërndarjen e burimeve
- Trajtim preferencial, rekrutimin, punësimin, ngritje në detyrë, dhe masa të tjera në secilën fushë ku ka pabarazi (neni 6 paragrafi 1 dhe 2 i LBGJ).

Çfarë është Buxheti i Përgjegjshëm Gjinor?

Është zbatim i integritit gjinor në procesin buxhetor. Kjo do të thotë vlerësim i buxheteve nga pikëpamja e gjinisë, në rastin kur çështja gjinore është marrë parasysh në të gjitha nivelet e procesit

buxhetor, të hyrave dhe shpenzimeve të ristrukturimit me qëllim të promovimit të barazisë së femrave dhe meshkujve (neni 3 nën paragrafi 1.17 i LBGJ).

Me qëllim të parandalimit dhe eliminimit të diskriminimit gjinor si dhe arritjes së barazisë gjinore Institucionet e RK janë përgjegjëse për përfshirjen e buxhetit gjinor në të gjitha fushat, si instrument i nevojshëm për të garantuar që parimi i barazisë gjinore të respektohet në mbledhjen shpërndarjen dhe caktimin e burimeve (neni 5 nën paragrafi 1.5 i LBGJ).

Cili është roli i Avokatit të popullit?

Avokati i popullit është institucion i barazisë që trajton rastet që lidhen me diskriminimin gjinor në përputhje me proceduarat e parapara me Ligjin për Avokatin e Popullit (neni 13 i LBGJ).

Çka është diskriminimi gjinor?

Diskriminim i drejtpërdrejtë gjinor konsiderohet "kur një person trajtohet në mënyrë pak të favorshme sesa trajtohet, ka qenë i trajtuar ose do të trajtohej një person i gjinisë tjetër në një situatë të krahasueshme" (neni 3. nën paragrafi 1.5 i LBGJ).

Diskriminimi i tërthortë gjinor konsiderohet "kur, një dispozitë, kriter apo praktikë e paanshme në dukje e vë, e ka vënë apo do ta vë personin e gjinisë tjetër në pozitë të pabarabartë, përveç në rastet kur dispozita, praktika apo kriteri i tillë mund të arsyetohet në pikëpamje objektive me një qëllim legjitim, dhe mjetet për arritjen e qëllimit janë të përshtatshme dhe domosdoshme" (neni 3 nën paragrafi 1.5 dhe 1.6 i LBGJ).